

ස්වයං අධ්‍යනයට අත්වලක්

- ගේනීය - 7 ගේනීය
- වාරය - දෙවන වාරය
- නිපුණතා මට්ටම - 5.1 ශ්‍රී ලාංකේය නර්තනය හා සඛැදි සාරඩ්ම අනුගමනය කරයි.
- ත්‍රියාකාරකම - ගිල්පිය ප්‍රාගුණ්‍ය එල්ලක්වන අවස්ථා ඉදිරිපත් කරමු

සැකසුම : ගොමලී අබේසිංහ
මප /වත් /පානදුම්බර ම.වි.

මෙනෙයවීම : නර්තන අංශය
කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය
වත්තේගම

උපදෙස් ...

මෙය ලිඛිත පාඨමක් මෙය වැඩි දුරටත් අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා
පාසලේ ගුරු අසුර ලබා ගත යුතුය.

❖ හැඳින්වීම..

ආධ්‍යතිකයකු මෙස නර්තනය හැඳුරුමට ගුරුවරයා
සම්පයට එන ගිෂ්‍යයා තමන් ඉගෙන ගන්නා නර්තන සම්ප්‍රදායට අයන්
මූලික සරණ පද කොටස් මෙන්ම එම සම්ප්‍රදායට අයන් සියලු ගාස්ත්‍රිය
පද කොටස් හැඳුරුය යුතුය. එසේ එම සම්ප්‍රදාය පිළිබඳව ඉහළ
මට්ටමේ දැනුමක් ලබාගත් පසුව තමන් ඉගෙන ගත් ගිල්ප පිරිසක්
ඉදිරියේ ප්‍රද්‍ර්ගණය කිරීම සාම්ප්‍රදායික සිරිතකි.

ඒ අනුව මෙම පාඨම් උඩිරට නර්තනය හැඳුරුමට
පැමිණි ගිෂ්‍යයා තමන් උගත් ගිල්පය පිරිසක් ඉදිරියේ ඉදිරිපත් කිරීම
සඳහා ‘නිස වෙස් පැපැදිම’ නැමැති උතුම් කාර්යය පිළිබඳවත්, ඉන්
අනතුරුව කෙරෙන කළවැළ මෝගිය හා සබඳ සිරිත් විරිත් ආචාර
ඩේම හා සාර්ධීම පිළිබඳවත් අවබෝධයක් ලබා දීමට අපේක්ෂා කරමි.

ගිල්පිය ප්‍රාගුණ්‍යය එලිදක්වන අවස්ථා හා බඳු සාරධ්‍රීම

ගිල්පිය ප්‍රාගුණ්‍යය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ යම් ආධිතිකයකු විසින් භදාරනු බඩන නර්තන සම්ප්‍රදායට අයත් සියලු අංග පිළිබඳ ඉහළ දැනුමක් ලැබේමයි. එකී දැනුම ලබා, හොඳ ගුණාත්මක මට්ටම කට පැමිණි කළ ගිල්පිය දක්ෂතා අතින් ඉහළ ස්ථානයක සිටින බව ගුරුවයා තීරණය කරයි .

අප පිටත්වන ලේකය තුළ අපවිසින් සිදුකලයුතු යහපත් කාර්යයන් ජීවා සිදුකරනා ආකාරය එහි දී හැසිරේන ආකාරය ,පිටතේ නිබෙන හොඳ ගති පැවතුම් යන කාරනා සාරධ්‍රීම ලෙස අපට කෙටියෙන් හඳුන්විය හැකියි.

ගිල්පිය ප්‍රාගුණ්‍යය එලි දැක්වන අවස්ථාවන් සෑම සම්ප්‍රදායකම දැකිය නැකිය එකී අවස්ථාවන් වලදී බඳුනු සාරධ්‍රීමයන් අපට වෙන් කර දැක්විය නැකිය.මෙහි දී එම අවස්ථාවන්ටම ආවෙණික වූ සරධ්‍රීම සමුහයක් අපට දැකගත හැකිය.

- තෙරුවන් නැමදීම
- සංසර්ත්‍යනයට ගරු කිරීම
- දෙමුවුපියන් නැමදීම
- ගුරුවරුන්ට ආචාර කිරීම
- වැඩිහිටියන්ට ගරු කිරීම
- වැඩිහිටි ගිල්පින්ට ගරු කිරීම
- තමා උගත් ගිල්පයට ගරු කිරීම
- ස්වයං විනය
- දෙවියන්ට පුද්‍යපෙන් ලබාදීම
- ගුරු ඇඳුරු තුමන්ලාට උපහාර පුද්දීම
- සාමුහිකව හා සමගියෙන් කටයුතු කිරීම.

කිල්පීය ප්‍රාගුණ්‍ය විෂ්ඩක්වන අවස්ථා

ගුරු අසුර යටතේ කිල්පය හඳුරා කිල්පීය ප්‍රවීණත්වයට පත්වූ පසු ඔවුන් කිල්පීන් ලෙස සමාජ ගත කරන්නේ වාරිතු වාරිතු සමුහයකින් පසුවය.

උඩිරට පහතරට සබරගමු සම්ප්‍රදායන් ත්‍රිත්වයෙහිම මෙය දක්නට ලැබෙන අතර ඒ ඒ සම්ප්‍රදායේ වාරිතු වාරිතු හා සාරධ්‍රම මත මෙවා ගොඩනැගි ඇත.

උඩට

නිස වෙස් බැඳීමේ මංගලය

පහතරට

මඩ බැසීමේ මංගලය

සබරගමු

ගුරු වරම් දීමේ මංගලය

කිල්පීය ප්‍රාගුණ්‍ය විෂ්ඩක්වන අවස්ථා

මෙම වාරිතුයන් ගේ ප්‍රධානතම අරමුණා වන්නේ කිල්පය උගත් ආදුනික කිල්පීය සමාජයට කිල්පීයකු ලෙස හඳුන්වා දීමයි.

ලිඛිත න්‍රේතන සම්ප්‍රදායයේ හිස වෙස් පැලුදුවේමේ මංගලය

ආධුනිකයා තම ගුරුවයා වෙතින් ගිල්ප ගාස්තු ප්‍රගත් කිරීමෙන් අනතුරුව
එම ගිෂ්‍යයා අපේක්ෂිත ගිල්ප දූතාය ලබා ඇතැයි ගුරුවරයා විසින්
නිර්ණාය කිරීමෙන් පසු ගුරුවරයා විසින් හිසවෙස් තැබීමට අවශ්‍යය කටයුතු
සුදානම් කෙරේ. මෙහි දී මුළුන්ම

- දුරුවන් ගේ කැමැත්ත විමසීම
- දෙමුවූ පියන් ගේ කැමැත්ත විමසීම
- දුරුවන් ගේ ජන්ම පත්‍රය ගෙන්වාගෙන නියමිත කාලවකවානුව තුළ
මුහුර් හිසවෙස් පැලුදුවේමට සුදුසු දැයි පරික්ෂා කිරීම.
- එම සුදුසුකම් සපුරා ඇත්තම් දක්ෂ පේන්තීර්වේදියක් ලවා සුහ
දිනයක් හා වේලාවක් ලබා ගැනීම.
- මෙම හිසවෙස් පැලුදුවේමේ මංගලයය ඉතාමත් ආගමානුකූලව
සිදුකරන කාර්යයක් බැවින් මේ සඳහා පේවී (පිරිසිදු වී) හෙවත්
මෙම කාර්යය වෙනුවෙන් කැපවී පිටත් වීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. එහිදී
සාර්ධීම රකිමින් එදිනෙදා පිටතය ගතකළ යුතුය.
- මේ අත්‍යුව වෙස් පැලුදුවේමට අපේක්ෂා කරන ආධුනිකයා මාස තුනක්
පමණ කාලයක් නිර්මාන්තව සිටිය යුතුය.

- හිස වෙස් බැඳීම සිදුකරනු ලබන්නේ පුත්‍ර නුමියක දිය. මේ සඳහා බොද්ධ විහාරස්ථානයක් යොදාගැනීම සාම්ප්‍රදායික පිළිවෙතයි
- හිස වෙස් බැඳීමට පෙර දින ඒ සඳහා සහනාගිවන සියලුම ආද්‍යතික කිල්පින් විහාරස්ථානයට ගොස් බෝධි පූජා පවත්වමින් පිරින් සංශෝධනයනා වලට සවන් දෙමින් ආගමානුකූලව ගත කරයි.

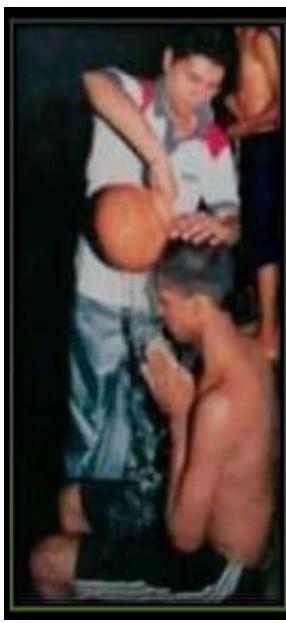
- ඉන් පසු වෙස් මංගලය සඳහා සුදානම් කර ඇති යහන ඉදිරිපිටට පැමිණා හගල පේ කිරීමේ කාර්යයට සහනාගි වේ.

- හිස වෙස් මංගලය පවත් වන දින අලියම වෙස් බඳුන ආධිනිකයන්ට ස්නානය කිරීම සඳහා කළින් ජේ කරන (පිරිසිදු කරන) ලද ස්ථානයට ඔවුන් උරගෙන යයි.
- මේ සඳහා ඔවුන් වෙනුවෙන් සකස් කරන ලද ඔජබ සහිත පැන් කළයද උරගෙන යාම සාම්ප්‍රදායික සිරිතකි.

- මේ අවස්ථාවට ප්‍රධාන ඇඳරා හා හිසවෙස් පළදිනු බෙන ආධිනික කිල්පියා ගේ පියා පමණක් සහනාගි වී නියමිත නැකැත් බාරිනු වලට අනුව ස්නානය කිරීම සිදු කරයි.
- ස්නානය කිරීමෙන් අනතුරුව ඔවුන් අත ඇති හිස් කළ වලට පිරිසිදු ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රතිචාර ගත් පැන් කළ සහිතව නැවත විහාරස්ථානයට ගමන් කරයි.

- බුද්‍ය මැදුරෙහි පැන් කළය තැන්පත් කරනා ආධුනික නර්තන ගිල්පියා වෙස් ආහරණ කට්ටලයේ හිසට පලදිනු ලබන ආහරණ හැර බෙල්ල දක්වා වූ සියලුම රාඟ වස්ත්‍රාහරණ වලින් සැරසීම සිදුවේ.

- සුන මොහාත එලබුනු වට ප්‍රවීතුයන් අතින් ආධුනික නර්තන ගිල්පින්ට පිරින් සංස්කෘතියනා මධ්‍යයේ හා මගුල් බෙර මධ්‍යයේ හිස වෙස් පැලදීම සිදුකරයි.

- බෙර වාදුකයින් පෙරටු කොට ගත් වෙස් බැඳී නර්තන ගිල්පින් අන් අයට නොපෙනෙන සේ මුහුණ සුදුරෝද්දකින් (වහන්තරාවකින්) වසා පෙර දින විහාරයේ තැම්පත් කරන ලද පැන් කළයුද රේඛ්තින් ගෙන විහාර ගෙයින් පිටතට කැදුවා ගෙන එහු බෙදි. වෙස් බැඳී නර්තන ගිල්පින් ගේ වස් දොස් දුරු කිරීම සඳහා ඒ මොහොතේ දී එම ගිල්පියා ගේ පියා විසින් පොල් ගෙඩියක් බැඳිනු බෙදි.

- ඉන් පසු වෙස් පැලද වූ අඹුරා විසින් වෙස් බැඳී නර්තන ගිල්පියාව කළින් සකසන ලද මල්පැල සහිත කිරී ගස අසලට ගොස් ඔහු අත අඟි පැන් කළය රුගෙන ඔහු ගේ හිස වටා තුන්වරක් කරකවා කෙසේල් අන්තක් හිස උඩින් ඇල්ලා එම පැන් කළය වන් කර හිස් කළය බිඳ දමයි.

- මින් අනතුරුව නියුතු ආයුධයකින් කිරී ගසට කොටා සූහ දැසුනක් ලෙස සලකා කිරී ගසෙන් උනන නැවුම් කිරී දේස බැලීමට සලස්වයි.

ඒ අතරම තවත් සූහ දැසුනක් සේ සලකන කිරී හරකෙක් දැකීමට සැලස් වීමද තවත් වාරිතුයකි.

- ඉන් පසු පිරිසිදු දිය සහිත දිය කොරගකින් තමන් ගේ හිසවෙස් බැඳී මුහුණ ගිල්පියා විසින් පළමු වරට දැරුණුය කරගනු ලබයි.

- අවසාන වාරිතු ලෙස මල් බුලත් තටුව මත තබා ඇති කණ්නාඩියෙන් වහන්තරාව ඉවත් කර තම හිසවේස් බඳු රුව දකින ශිල්පීයා අනතුරුව පෙළන්සයට හෝ බෝධියට ආචාර කරයි.

- යහන ඉදිරියට කැඳවාගෙන එන නර්තන ශිල්පීයා අතට පූජා වට්ටිය දී යහනේ තබා එය දෙවියන් වෙනුවෙන් කැපකර දෙවියන්ට යාතිකා කරයි.

- ඉහත ආකාරයට වාරිතු වාරිතු ඉටු කරන නර්තන ගිල්පියා තම ගිල්පිය දක්ෂතා පෙන්වීම සඳහා තමා වෙනුවෙන් සකස් කරන ලද යහන ඉදිරිපිට හෝ ඒ වෙනුවෙන් සකස් කරණ ලද ස්ථානයට පැමිණේය.

- ඉන් පසු මහා සංස්කරණය ඇතුළු සූන පතන්තනන් ඉදිරියේ පළමු වෙන්ම මංගලම් නර්තනය ඉදිරිපත් කිරීම සාම්ප්‍රදායික සිරිනයි. මෙවත් සූන කටයුතු වලදී ප්‍රථමයෙන් ඉදිරිපත් කරන නර්තන අංගය මෙස මංගලම් නර්තනය හඳුන්විය හැක.

- ඉන් පසු තම ගිල්පිය දක්නා දැක්වීම සඳහා අනෙකුත් ගාස්ත්‍රීය නර්තන අංගයන් රුදිරිපත් කරනු ලබයි.

- ඉන් අනතුරුව හැඳවැඩු දෙමාපියන් නැමැදීම සිදුකරයි. එහි දී දෙමාපියන් විසින් දරුවන්ට තැගිබෝග දී ඔවුන් සතුව කරවයි.

- ඉන් පසු ගරු වන්දනාව සිදුකර ගරුපඩුරු පුද්කිරීම සිදුකරයි.

- අවසානයේ දී වෙස් බඳු ගිල්පින් ගේ වස්දොස් දුරු කිරීම සඳහා කාන්තිකර්මයක් සිදු කරයි. මෙය බොහෝ විට මල් බලි කාන්තිකර්මයක් විය හැක.

